

༡༡། །འབྲུག་ཤར་སྤྱོད་པ་པའི་གཉེན་ལས་བཙི་སྤངས་དང་། བཟ་ཤིས་སྤངས་  
 སྤྱོད་པ་ཀྱི་འབྲོག་པ་གཉེན་སྤྱིག་གཉེན་སྤྱོད་བྱ་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་  
 ན་གཞན་པོ་མོའི་ན་བའི་དབྱིད་དུ་བྱུར་པའི་གདམ་ཁྱི་ཆའི་སྤྱིང་བྱ་  
 ཞེས་བྱ་བ་བཞག་སོ།།\*

— དག་ཤོས་བསྟན་འཛིན་དོ་ཨེ།

༡༢། །ཞོ་སྤྱི། གངས་ཅན་སྤོ་སྤྱོད་ཤར་སྤྱོད་འབྲུག་བཟ་ཤིས་སྤངས་ཞེས་བྱ་གས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱ་  
 སྐར་ས་ལ་འཁོས་པ་ལྟ་བུའི་ནང་གསེས་གངས་རིའི་བར་གནས་བཅས་པའི་འབྲོག་ཡུལ་མེ་རག་སག་  
 སྤེང་ལ་གཉེན་སྤྱིག་གཉེན་སྤྱོད་བྱ་བའི་ལྷགས་སྤོལ་ཆེན་བྲིས་སུ་དགོད་པར་བྱ་བ་ནི།

དེའང་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་བྱ་གས་པའི་དབུས་ན་རྒྱ་གར་དོ་ཨེ་གདན་བསྐྱལ་བཟང་གི་སྤྱོད་མ་སྤོང་ལ་  
 སོགས་པ་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་འཆང་བྱ་བའི་གནས་མཆོག་བྱད་པར་ཅན་གྱི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཡུལ་  
 ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་དང་། ཡུལ་ཕྱན་སྤོང་མཐའ་འཁོབ་དག་བཅུ་ཙ་གཅིག་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྤུམ་བུ་  
 དྲུག་ཟུ་སྐད་རིགས་མི་གཅིག་པ་བདུན་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ལས། བྱང་སྤྱོད་ཁ་ཁ་ཅན་གྱི་སྤོངས་དབུས་  
 འབྲུར་མ་ལྟ་རྟ་ནས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་བཟོད་པའི་གནས་བདེ་ལྷན་ཞིང་གི་མགོན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་  
 རས་གཟེགས་གྱི་གདུལ་བྱའི་ཞིང་ཁམས་ར་ས་འཕྲུལ་སྤངས་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། དཔལ་གྱི་བསམ་

\* In 1971, Dasho Tenzin Dorje (Drag shos bstan 'dzin rdo rje) informed Michael Aris about the existence of two exceptional Bhutanese/Mon historical texts which he later gave to him. They are:

1. *Sa skyong rgyal po'i gdung rabs 'byung khungs dang 'bangs kyi mi rabs chad tshul nges par gsal ba'i sgron me*, written in 1728 by Wagindra, a monk from the Byar clan, *dbu can* manuscript, 54 folios.
2. *Dpal 'Brug par lung lha'i gdung brgyud kyis bstan pa'i ring lugs/ Lho mon kha bzhi las nyi ma shar phyogs su byung zhing rgyas pa'i lo rgyus gsal ba'i me long*, unsigned, but most probably written by the same author, *dbu can* manuscript, 24 folios.

In 1979, Michael Aris published these two historical works along with their English translations and appended them as a microfiche copy to his book, *Bhutan: The Early History of a Himalayan Kingdom*, Aris & Phillips, Warminster, London, 1979, (for

detailed information regarding the manuscripts, please see pp.xxix-xxx).

In 1986, Dr. Aris finally published Dasho Tenzin Dorje's copies/manuscripts in book form (see Michael Aris, *Sources for the History of Bhutan*, Wiener Studien zur Tibetologie und Buddhismuskunde, Heft 14, Arbeitskreis für Tibetische und Buddhistische Studien, Universität Wien, Wien, 1986, 203 pages).

In 1984, Dasho Tenzin Dorje published the former manuscript under the title *Bod rje mnga' bdag Khri ral pa can gyi sku mched Lha sras gtsang ma'i gdung brgyud 'phel rabs dang 'bangs kyi mi rabs mched khungs lo rgyus gsal ba'i sgron me zhes bya ba bzhugs so* in modern book format (no publication data, 102 pages), basing himself, as he says in the colophon, on two other hand-written versions that he collated and compiled.

Dasho Tenzin Dorje also wrote the following articles:

- a. "Ston pa'i gtad rabs skor", *'Brug blo gsal*, published by the Department of Information, Thimphu, 2 May 1982, lo bzhi pa'i thon rim dang po, pp.22-28.
- b. "Gu ru mtshan brgyad dang Rig 'dzin chen po brgyad kyi rnam bshad", *'Brug blo gsal*, published by the Department of Information, Thimphu, 2 August 1982, lo bzhi pa'i thon rim gnyis pa, pp.14-20.
- c. "Grub chen Kun bzang rdo rje dang Kun dga' rgyal mtshan gnyis 'Brug tu 'khrungs tshul", *'Brug blo gsal*, published by the Department of Information, Thimphu, 2 November 1982, lo bzhi pa'i thon rim gsum pa, pp.8-9.
- d. 1. (Cover title) *'Brug shar phyogs pa'i gnyen lam brtsi stangs dang bkra shis sgang phyogs kyi 'brog pa gnyen sgrigs sbyor bya tshul lo rgyus mdor bsdus dri za'i gling bu zhes bya ba bzhugs so* (A slightly longer title runs: "'Brug shar phyogs pa'i gnyen lam brtsi stangs dang bkra shis sgang phyogs kyi 'brog pa gnyen sgrig gnyen sbyor bya tshul lo rgyus mdor bsdus na gzhon pho mo'i rna ba'i dpyid du gyur pa'i gnam dri za'i gling bu zhes bya ba bzhugs so"), pp.1-53.  
2. "'Brog pa'i rus rigs 'chol nyog tu song ba'i gnam ngo mtshar 'dzum shor bzhugs so", pp.54-64.  
3. "Skya leng dang yom nang chags rabs lo rgyus smra ba 'dod pa'i kha rgyan bzhugs", pp.65-72.

There is no publication information on the latter booklet. This too was published sometime in the mid 1980's in Bhutan.

- e. *Lho 'Brug sman ljongs chos ldan zhing gi sbas yul khag dang sgrub gnas khyad 'phags rnam kyi gnas yig dang lo rgyus gang rnyed phyogs bsdus dad pa'i nyi ma 'dren pa'i skyas rengs dkar po*, (A Collection of Rare and Hitherto Unknown Guide Books and Account of 24 Sacred Sites and Hidden Places of the Bhutan and Mon Tawang Area), collected and edited by Dasho Tenzin Dorje, no publication data, 341 pages.

1. "Bum thang lha'i sbas yul gyi bkod pa me tog skyed tshal", written by Theg pa mchog gi rnal 'byor ba Dri med 'od zer in *shing mo lug*, pp.5-23.
2. "Sbas yul skyid mo ljongs Bham ga byang gi gnas yig", Rig 'dzin 'Jigs med gling pas brda bsgyur las thon pa'o, pp.23-25.
3. "Bum thang chos rje brag gnas dgon dang bab ron thar pa gling gi lo rgyus", pp.25-30.
4. "Bum thang shugs brag Seng ge rdzong gi gnas yig nyung ngur bsdu pa don gyi snying po", *Chu lug lor* Mdo khams gter ston Rin chen gling pas gnas kyi ngo sprod mdzad, Rdor gling sprul ming pa sngags ban Khams gsum Yongs grol gyis shar mar bris, pp.31-46.
5. "Bum thang O rgyan chos gling chags rabs", by Amar Vajra, pp.46-56.
6. "Thub bstan bshad sgrub dar rgyas chos gling dgon pa chags rabs dang lo rgyus", by Slon dpon Pad ma la at the behest of Dasho Tenzin Dorje in 1983, pp.57-72.
7. "Klong gasl las/ Sbas yul mkhan pa ljongs kyi gnas yig Pad ma gling pa'i gter ma", pp.73-103.
8. "Lho mon phyogs ghu ru'i sgrub gnas sbas gnas rong mo steng gnas lag dang bcas pa phye tshul Daki dgyes pa'i glu dbyangs", written by Lha rigs rdo rje 'dzin pa Kun bzang rang rig rdo rje 'am Rdo rje thogs med rtsal in *me khyi lo*, pp.104-135.
9. "Yangs rtse mchod rten bskor ra'i lo rgyus/ mchod rten bya rung kha shor gnyis pa'i zhabs tog gser gsol bgyis pa sogs las brtsams pa'i dkar chag", pp.135-146.
10. "Sbas yul Seng ge rdzong gi gnas bshad", pp.147-166.
11. "Mon kha na ring seng ge rdzong gsum las gnas gsar pad ma Yangs rdzong gi gnas yig pad ma dgyes 'dzum", written by Gter ston O rgyan chos skyong gling pa at Skur stod dung dkar, *sa phag* zla tshes nang/ Lho phyogs Mon kha na ring Seng rdzong du/ Dus bab gter ston O rgyan chos skyong gling pa dang/ Lho 'brug chos rje drag shos phrin las rgya mtsho bcas pa gnas gsar Pad ma yang rdzong gnas zhal gsar 'byed skabs/, pp.167-183.
12. "Mon rta dbang phyogs kyi gnas ni", pp.183-184.
13. "Tsa ri tra gnyis pa gnas chen Stag tshang gi gnas yig ngo mtshar 'phrul gyi sgo brgya pa", pp.185-193.
14. "Bde chen sbug gi bstod bsngags", 'Jam dbyangs kun dga' seng ges (dus rabs 14) rab byung 6 pa'i nang Bde chen sbug gi bla ma blo ldan rgyal pos, pp.193-195.
15. "Rdzong brag mchod rten dkar mo 'gul shes kyi lo rgyus", pp.196.
16. "Nub phyogs chu ldan zhing gi gnas chen ra rgod brag gi gnas yig rin chen gter gyi bang mdzod", 'Gro mgon mi pham ye shes dngos grub zhes na ro'i sprul pa de'i slob bu Kun bzang bstan 'dzin in *lcags pho glang*, pp.197-203.

ཡས་མི་འབྱར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་གནས་ལ་སོགས་པ་དོ་མཚར་རྒྱ་མཚོའི་  
 དུལ་ཆེད་ལས་འདས་པ་ལས་རིམ་པར་འདས་པའི་སྒྲིག་གཞི་གྱི་རྒྱུད་དུ་མ་ལ་ཡའི་སྐྱེད་ཚལ་བདེ་  
 འབྱུང་གི་གྲོང་དང་མཚུངས་པ། ཐུག་ན་པར་སྤང་བཅན་སྐྱམ་པོ་དང་། གྲུབ་པའི་དབང་ཐུག་ཆེན་པོ་སྐྱེ་  
 དཔོན་པར་སྐྱེ་མ་སོགས་གྲུབ་ཐོབ་མང་པོས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཅིང་ལུང་བསྟན་པའི་གནས་ཏེ།

- 
- chen po 'Brug sgra rdo rje'i gzigs snang, pp.203-209.
17. "Mon spa gro chu mo phu'i gnas yig lus can dad pa'i snye ma, Rig 'dzin gter ston
  18. Spyi 'dus thang kha'i gnas yig", pp.210-212.
  19. "Zab gnas sa dmar rdzing kha'i gnas yig Manda ra ba'i chun po", pp.213-222.
  20. "Brag dkar po'i gnas yig bkod pa rgya mtsho'i sprin phung", pp.222-240.
  21. "Tshe lung nang gi gnas yig rnam mkhyen lam bgrod", pp.241-255.
  22. "Can sgang kha'i bstod bsngags", dus rabs bcu bzhi par 'Jam dbyangs kun dga' seng ges sku dngos zhabs kyis bcags pa'i skabs gsungs pa'o, pp.255-256.
  23. "Sbas yul glang brag gi gnas yig zur tsam bkod pa", Rang lo nyi shu lnga yi dus skabs la/ Sprel zla ra ba tshes pa'i yar ngo'i dus/ Gter ston rdor gling gsung ngor rjes 'jug nas/ rnam thar gsungs pa de skad ji bzhin du/ Sprang chung lhun grub ming phran bya ba yis/ O rgyan gnas chen sbas yul glang brag zhes/ gnas yig zur tsam bdag gis bkod/, pp.257-278.
  24. "Sbas yul A brgya lung gi gnas yig mthong ba kun grol dang lung bstan", Gter ston O rgyan gling pas chu sprel zla ba gzas sgrib kyi tshes bco lnga la gter nas gdan drangs pa'o, pp.279-341.

I bought these publications in Dpe mdzod kun phan nyi zla chos chas tshong khang, Thimphu, when I was attending the funeral of Skyabs rje Dil go mkhyen brtse Rinpoche (1910-1991) in Theg mchog chos kyi dga' tshal, Sa mtshams mchod rten, Paro (Bhutan) in November 1992.

There should be more articles and monographs written by Dasho Tenzin Dorje, but these are not accessible to me at the moment. We are reproducing Dasho Tenzin Dorje's article entitled "'Brug shar phyogs pa'i gnyen lam brtsi stangs dang bkra shis sgang phyogs kyi 'brog pa gnyen sgrig gnyen sbyor bya tshul lo rgyus mdor bsdus na gzhon pho mo'i rna ba'i dpyid du gyur pa'i gtam dri za'i gling bu zhes bya ba bzhugs so" - "Marriage Customs and Practices of the Me rag Sag steng Nomads ('brog pa-s) of Bkra shis sgang (Eastern Bhutan)" with permission of the author for a few reasons. Its prose is of high quality with particular attention to ethnographic details. Despite being so wonderfully written, it is not well-known to the Bhutanese scholars and their students as well as the Western Tibetologists. It thus deserves more attention.

Tashi Tsering



རྒྱུ་རྒྱུ་ནས་ཞོར་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་སྒྲུ་ འབྲོག་བྲང་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱད་པའི་མི་སྒྲུ་ཐམས་ཅད་ཡི་  
 གེལ་དཔེ་རོ་མ་ཤེས་པ་གཏན་ནས་མེད། གནག་རྒྱུ་པ་གན་གཞན་ཐམས་ཅད་ནས་རྣམ་ཐར་དང་སྒྲུང་  
 ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་ཐོག་ནས་སྒྲོར་ཞིང་གོ་བ་བཤད་ཤེས་པ་དང་། སྒྲོག་གཅོད་སོགས་སྒྲིག་པའི་ལས་ལ་  
 འཛམས་པ་ཁོ་ན་ཡིན། འཆོ་གོས་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལ་རེ་སྒྲོས་མི་དགོས་པ། རང་གི་ལུང་པ་  
 ཁོ་ན་ལས་ཞོར་ལ་བཞེན་ནས་བྱུང་བས་ཤིན་ཏུ་ནས་སྒྲིད་པའི་ཡུལ། བྱ་ན་གངས་རི་དང་རྩ་རིས་བསྐྱོར་  
 ཞིང་། བར་དུ་སྤང་རིས་མཛེས་པ་སྤྲན་སྤྲ་དང་རྩ་བཅུད་མེ་དོག་གིས་ཁེངས་པ། ཐང་གཞུང་ཆེ་ཞིང་  
 འཛམ་པ། དབྱར་ཀའི་དུས་སུ་རི་ཐང་རྣམས་ལ་སྒྲ་བ་རེ་རེ་བཞིན་མེ་དོག་གི་ཆོན་སྤྲ་བཞེ་བ་དང་། ཡན་  
 ལག་བརྒྱད་ལྟ་གྱི་རྒྱ་ཁྲུང་རྣམས་སྒྲོགས་སྒྲོགས་ནས་ལྷུང་ལྷུང་གི་སྤྲ་སྤྲ་བོ་དང་ལྟན་པའི་དལ་བྱས་  
 བབས་པ། སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དང་སྒྲོ་ཀུན་ནས་མཆུངས་པ་དེས། མཁའ་མྱིང་བྱུང་གི་གདུང་དང་།  
 ཀོམ་སྒྲོན་རོག་གསུམ་གྱི་རིགས་བརྒྱད་ལས་དར་བའི་མི་སྤེ་ཏུ་ཅང་གི་ཕྱག་བོ་དང་། ཏུ་ཅང་གི་དབུལ་  
 བོ་མ་ཡིན་པ་དབུལ་ཕྱག་སྒྲོམས་པའི་མི་རྣམས་གཉེན་སྒྲིག་གཉེན་སྒྲོར་བྱ་སྒྲོལ་རིམ་པ་ལ། གཉེན་  
 ལམ་རྩིས་ཐང་དང་གཉེན་སྒྲོར་བྱེད་ཐང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི་ཤ་རུས་གཅིག་པའི་མི་དང་གཉེན་ནང་སྒྲིག་གི་གཉེན་ལམ་དེ། སྒྲོན་བོད་གངས་ཅན་  
 སྒྲོངས་གྱི་རྒྱལ་བོ་རྒྱལ་རབས་སུམ་ཅུ་ལོ་དགུ་པ་སུ་ཉིག་བཅན་པོའམ་སངས་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་  
 ཞེས་ཞུ་བ་དེ་ལ་སྤྲས་གཙང་མ། ལྷ་རྩེ། ལྷན་གྲུབ། དར་མ། རལ་པ་ཅན་དང་ལྷ་བྱུང་ཡང་། ལྷ་རྩེ་དང་ལྷན་  
 གྲུབ་ནི་རྒྱུད་རྩུབ་གཤེགས། སྤྲས་ཆེ་བ་གཙང་མ་ནི་སྤྱིད་པའི་ལྷན་ཆོགས་གྱི་དགའ་སྒྲོན་མཐའ་དག་ལྷ་  
 ལམ་ལུས་སྤྱི་བཞིན་རས་གྱི་རོས་སུ་འདྲན་བྱེད་རྒྱུད་གི་རྒྱལ་མཆན་འབྱུག་པ་ལྷ་ར་མི་བཏན་ཞིང་།  
 ཉེས་པ་བརྒྱ་སྤྲག་བསྐྱེད་པའི་རྩ་བར་གཟིགས་ཏེ་སྤྲ་རན་ལས་འདས་པའི་བསམ་པ་མཆོག་གིས་ཟིན་  
 པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྐྱན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞུགས། དེ་འོག་དར་མ་ནི། རྣམ་པར་དཀར་བའི་དག་  
 ཆོགས་བསྐྱབ་པའི་བསམ་པ་ལས་སྤྱི་རོལ་དུ་བྱུར་དེ། རྒྱ་སྤྱིན་རྒྱལ་མཆན་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་པའི་  
 ཅེ་སྤྲུང་ལ་རྒྱལ་ཁྲིམས་དམ་པའི་ཆོས་གྱིས་སྒྲོང་བའི་རྩེ་བོ་གདོང་ལྷའི་དབང་པོ་འཁོད་པའི་གདན་ཁྲིར་  
 མངའ་གསོལ་བ། གཙུག་ལག་ལུགས་གཉིས་དང་མི་མཐུན་པར་འབྱུལ་ལྷན་རིག་པའི་སྤྲབ་གྱིས་  
 ཁྲིམས་གྱི་ཅང་ཤེས་ཁ་ལོ་མངོན་པར་སྤྲུར་བ་རྣམས་གྱི་དོགས་དེ། མཐུ་སྒྲོབས་གྱི་དབང་སྤྲུག་དཔལ་  
 སྤྲག་ན་རྩོ་རྩེ་ནས་འབྱུལ་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞེས་པའི་ཆེ་བོད་  
 འབངས་ཡོངས་གྱི་རལ་པའི་ལན་བྱ་རྣམ་པར་འདུད་པའི་སེའི་ཀར་པ་བརྒྱད་པའི་ཁྲི་ལ་རྒྱལ་རབས་



ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱབས། རང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞིག་པར་འདོད་དེ་ལྷ་སའི་འཕུལ་སྤང་དང་། བསམ་  
 ཡས་ནས་འགོ་བརྒྱམས་པ་ན་ལྷ་སྤང་མ་དགའ་བའི་ལྷ་ས་ངན་པ་བྱང་བས་དངོས་སུ་བཞིག་མ་རྩལ་གྱང་  
 མཚོད་པའི་རྒྱན་བཅད་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་བཤམ་རར་བསྒྱུར། རྫོང་པོ་རྣམ་གཉིས་དང་། བྱམས་པ་ཚོས་འཁོར་  
 རྒྱལ་བསྐྱར་ཅིག་ཅེས་བཀའ་བསྒྲོས་གྱང་ཚོས་སྒོན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཟེན་པའི་རྣམ་པ་བྱས་ནི་དྲན་དེ་  
 རྣམས་བྱེ་སྤོངས་སུ་སྒྲུལ། ལོ་བཅུ་པལ་ཆེར་ས་མཐར་བྱོས་ཤིང་མ་ཐར་བ་རྣམས་བཀུམ། རབ་དྲུ་བྱང་བ་  
 རྣམས་བྱིས་པར་ཐག་ མ་ཉན་པ་རྣམས་བསང། ལ་ལ་མདའ་གཞུ་བསྐྱར་དེ་རྫོན་བྱེད་དུ་བཏང་། དགོ་  
 འདུན་རབ་བྱང་གི་མིང་ཅམ་ཡང་མེད་པར་བྱས་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱར་པ་བཞིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་གསན་  
 པས་བྱགས་པམ་པ་དང་། སྒོན་གྱི་སྒོན་ལམ་ལྷ་བྱ་ཞིག་གིས་བཞུགས་མ་སྒྲོ་བར་མདོ་གསུམ་བཅན་མཁར་  
 ལ་མེབས་དེ། རྒྱལ་མཁར་བཟུང་བའི་འོས་ཡོད་མེད་གཟེགས་པས་མི་ཟེམ་པ་ཟེར་བ་དེ་རྒྱ་བྱག་གིས་  
 བསྐྱར་བ་ལུང་པ་འདུས་ཆེ་ལ་ས་བཅན་པར་རྒྱལ་མཁར་བཅིགས་འོས་པའི་གནས་སུ་དགོངས་དེ་མེབས།

དེ་ན། དེ་ལས་སྒོན་དུས་ཤིག་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་བསྐྱའི་དངོས་སྒྲོབ་རྒྱངས་ལྷ་གཟེགས་ཀྱི་གདུང་ཨ་མས་  
 བྱང་རྒྱབ་འདྲེ་བཞོལ་གྱི་རྒྱད་པ། བྱར་པོའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ལས་ས་སྐྱར་ནང་འབྲུགས་ནས་འོངས་དེ་  
 ཆགས་པའི་བྱིས་བདག་མོ་ཨ་མི་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་ཟེར་བའི་སྐས་མོ་བཅོད་རྣམས་དཔལ་སྦྱིད་བཅུན་མོར་  
 བཞེས་པ་ལས། སྐས་ཆེ་བ་བྱི་མི་ལྷའི་དབང་ཕུག་དང་། རྒྱང་བ་གཅེས་བྱ་མཐོང་ལེགས་བཅན་མཆོད་  
 གཉིས་འབྲུངས། དེ་ལས་སྐས་ཆེ་བ་བྱི་མི་ལྷའི་དབང་ཕུག་མོན་ལ་འོག་ཡུལ་གསུམ་གྱི་སྒོན་འབངས་  
 རྣམས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་པའི་སར་གནང་སྟེ། ལ་འོག་ཡུལ་གསུམ་གྱི་རྫོང་དཔོན་དུ་བྱོན་པའི་གདུང་རྒྱད་  
 ལྷུང་ཁམས་པ་ལ་བཞུགས་པའི་ཁམས་པ་རྫོང་ཟེར་བ་བྱུང་། སྐས་རྒྱང་བ་གཅེས་བྱ་མཐོང་ལེགས་  
 བཅན། མི་ཟེམ་པའི་རྒྱལ་མཁར་བཟུང་སྟེ་སྒོན་འབངས་སྒྲོང་ཞིང་བཞུགས། དེ་ལ་སྐས་ཆེ་བ་བྱི་བཅུན་  
 དཔལ་དང་རྒྱང་བ་གོང་དཀར་རྒྱས་དང་། དཔལ་སྦྱིད་དར་བཅས་སྐྱ་མཆོད་གསུམ་བྱུང་། ཡབ་མཐོང་  
 ལེགས་བཅན་གྱིས་སྐས་གསུམ་ལ་ལུང་ཕྱོགས་འདི་ལ་བྱེད་སྐྱར་གསུམ་གྱི་གཉེན་རྒྱུ་འོས་པའི་མི་  
 མེད་པས། སྒོན་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་རུས་རིགས་གཅིག་ལ་ཤྲུ་ཆེན་མོ། ཤྲུ་རི་བྲག་པ། ཤྲུ་  
 ལི་ཅ་བྱེ་ལ་སོགས་པ་མིང་སོ་སོར་བཏགས་ནས་གཉེན་དུ་བཞེབས་པ་ལྷར་གྱིས་ཤིག དེ་ཡང་བྱ་བའི་  
 གནས་སྐབས་དང་བསྐྱར་ནས་རུས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་ལ། བྱི་བཅུན་དཔལ་ཐོག་མར་འབྲུངས་པས་  
 རུས་ཀྱི་མིང་རྫོང་ཟེར་ཅིག གོང་དཀར་རྒྱས་དང་། དཔལ་སྦྱིད་དར་གཉིས་མཉམ་པོར་སྐར་ནས་འབྲུངས་  
 པའི་མཆོ་མ་ཡིན་པས་རུས་ཀྱི་མིང་ལ་སྐར་ཟེར་ཅིག་ཅེས་རུས་མིང་རྫོང་དང་སྐར་གྱི་མ་སྐར་མཛོད།





བ་མ་གཏོགས་པ་གཞིས་པ་ཐུང་པའི་སྤེལ་མེད། གང་ཏུ་གསལ་པ་ལྟར་གནགཱི་ཁ་ག་མཁའ་ཤུག་པ་  
 ལས། ཁྱིམ་གྱི་བདག་པོ་དང་པོ་ནི། བྱ་མས་མ་ཅད་ལས་ཆེ་པོས་དེ་སྤྱི་ཤེས་དོན་གྱི་མིང་མཚན་ཉིད་ཆེད་  
 པའི་སྤྱུང་གྲུང་པལྗོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་དང་གིས་བྱིད་གྱི་དང་དེ་བཞིན་མིན་ན་བྱ་སྤྱན་ནམས་ལས་  
 སྤུང་གྲུང་པལྗོངས་པ་དེས་བྱ་གྱི་ཡིན།

མནའ་མ་ལེན་པའི་སྐབས་ལུ་ཡུ་ཡུན་ནམས་ལས་པོ་གདོད་མཛེས་ཤིང་ནམ་དུ་ག་པ་པ་དེ་  
 ལ་མ་གཏོགས་གཞན་ནམས་གྱི་པོ་ལྱུང་མེད། ཡིན་ཡུང་བྱ་སྤྱན་ཆ་མཉམ་ཅུབ་སྟེ་མནའ་མ་གཅིག་བྱ་  
 པའི་དང་ཡིན་པ་ནི་རྟུན་གྱིས་ཤེས།

བྱ་དང་བྱ་སྟེ་ནམས་ལང་ཆེར་ལེན་དེ། གཉིན་སྒྲིག་གཉིན་སྒྲིལ་གྱི་དུས་ཆེད་རན་པའི་སྐབས།  
 བ་མས་གཉིན་ལས་ཡིན་པའི་སར་གཉིན་དྲེལ་པའི་ན་ཆུང་བྱ་སྟེ་ཡོད་ན་དེ་དང་། གཉིན་ལས་ཡིན་  
 པའི་སར་གཉིན་དྲེལ་པའི་ན་ཆུང་མ་དེ་བཞིན་མེད་ན་གཞན་དང་གཞན་དག་ལས་པ་མ་གཉིས་གྱི་སྟོ་  
 པོ་དྲ་དང་པསྤྱན་དེ་མནའ་མ་སྤྱུང་ཐབས་བྱ་གྱི།

དེ་བཞིན་མནའ་མ་སྤྱུང་ཐབས་གྱི་བྱ་བ་ཅུ་མས་པའི་སྐབས། གཉིན་དང་ན་ལོ་ལྱུང་ཆེད་མེད་བྱིད་  
 ག། མགར་པ་སྤྱུང་སྤྱུས་ཁར་ན་པ་མི་གཅིག་པམ་པ་དགས། མགར་པ་སྤྱུང་སྤྱུས་ཁར་དོན་ཅི་ཡིན་པའས་  
 ལྟམ་ན། སྤྱོད་པོད་གྱི་ལུ་པོ་སྤྱུང་པམ་ཅན་སྤྱུས་པའི་པསྤྱོད་མོ་གྱི་པ་ཁམ་ཏོང་པོ་དང་སྤྱུང་སྤྱུས་ཁམ་  
 པོ་མགར་སྤྱུང་པམ་ཅན་ཡུལ་བསྐྱུང་ཡིན་པའི་ལོ་ལྱུང་གྱི་ཇེས་ལུ་པ་བྲུང་ས་དེ་མིང་དེ་ལྟར་དང་པུ་ག།  
 དེའའ་དང་ཉིད་དང་པུ་པུས་གཅིག་པའི་མིང་མ། ཡུལ་ན་འའ་དང་མཐུན་པམ་ཅན་གྱི་མི་ཁ་པ་སྤྱུ་  
 གསལ་གསུམ་དང་ལྟན་པ་གཅིག་གི་ཅར་དོན་པ་བྲུང་མིང་ཆུག་པའི་སྤྱིར་ཆེད་སྤྱུ་ལང་གཅིག་བྱིར་དེད་  
 ཅས་པའི་བྱ་ནམས་ལ་མནའ་མ་ཞིག་བྲུང་ས་རན་པ་ལས། དེ་བཞིན་ལ་ལབ་བྲུང་ཤེས་པའི་མི་ཞིག་ཡོ་  
 ཅས་མ་མཐོང་། ཁྱིམ་པོ་དང་པུ་པུའི་ཆེ་ཡུལ་འའ་དང་ཉིང་མི་ཡིན་པ་པ་བྲུང་པའི་པ་ཡིན། མི་དཔའི་བྱ་སྟེ་  
 མིང་མམ་པའི་དཔའི་བྱའི་མནའ་མ་པསྤུ་ཐབས་ལུ་སྟོའི་པ་མ་གཉིས་ལ་དེ་པསྤྱན་པམ་པས་པས་ལུགས་  
 གྱི་པོ་ལྱུང་ཞིག་པ་ཤད་སྟེ་ནས་པ་ག་ཤིས་པ་དེ་ལེགས་པ་བྲུང་ཐབས་ཤིག་བྱིད་བྱིན་ཞེས། མགར་པ་སྤྱུང་  
 ལུས་པམ་པ་དགོས། དེ་ལས་བྱ་སྟོའི་པ་མའི་ཅུར་ཆེད་མ་དག་སྤུ་པ་པ་གཅིག་དང་། སྤུང་ཆེད་སྤུ་པ་པ་  
 གཅིག་པམ་པ་དྲུམ་ཆེད་ནག་ཆེད་པ་སྒྲིགས་དེ། མགར་པ་སྤྱུང་ལུས་ལྱིས་པ་ཁྱིད་དེ་སྤོང་བ་ནས།

གཉིན་ཞིག་བྱིད་ན་ཆུང་ནས་བྱིད།

ཆེས་ཤིག་བྱིད་ན་གསལ་ནས་བྱིད།

ཟེར་བའི་དཔེ་བཞིན། རང་རེའི་བྱ་དང་བྱ་མོ་ཐམས་ཅད་ལ་གཉིན་གྱི་བྲེལ་བ་ལང་དགོས་པའི་དུས་  
 ཚོད་ནི་རན་འདུག དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱེད་ཨ་ཁང་ཨ་ནེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་བབ་པོ་ཡོད་དམ་མེད་དམ་  
 བྱ་མོ་ཞིག རེད་གན་འཁོགས་གཉིས་ཀྱི་ཁ་མེད་ཁའི་ཚབ་དང་། མིག་མེད་མིག་ཚབ་ལ་སྟེར་འོང་སྟམ་  
 རེ་བ་ཆེ་ནས་ཡོང་བ་ཡིན། ཞེས་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་སྒྲུས་པ་ནས་ཨ་ཁང་ཨ་ནེ་གཉིས་ཀྱིས་  
 ཁས་སྐྱེད་པའི་ཉིན་ནས་དེའི་སང་གནངས་སོགས་ཆོས་གྲངས་བཟང་པོ་ཞིག་ལ། འགྱུར་ལྡོག་མེད་  
 པའི་འགྱུར་བརྟན་དར་བཏགས་པར་ཆང་ཨ་རག་གར་མོ་སྒྲ་ལང་གསུམ་དང་སྤང་ཆང་བྲེ་ལྔ་མའི་ཏའོ་  
 གཅིག པང་ཁེབས་དང་དར་ཇི་དགོས་གྲུབས་འགྲིགས་བྱས་ཏེ། མགར་པ་སྤྱོད་སུམ་གྱིས་འབྲིང་དེ་ཨ་  
 ཁང་ཨ་ནེའི་རྩར་སོང་སྟེ་དཀར་ཆང་ནག་ཆང་མདུན་དུ་བཀྲམས། ཨ་ཁང་དང་ཨ་ནེ་གཉིས་ནས།  
 བ་ལུལ་བྱ་དང་གཡག་ལུལ་ཀོ་ ཟེར་བ་བཞིན་བྱིས་བཟུང་མཁན་གནང་རྒྱར་ཞལ་བཞེས་མཛོད་དེ་བཀའ་  
 གྲིན་ཆེ་སོང་། རང་རེ་ཀོས་སྒྲོན་རོག་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་པ་མི་ཆད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་  
 པའི་སྒྲུས་བྱ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་སྒྲིན་བདག་གཡས་སུ་ཤོ་གྲལ་མ་ཞིག་གཡོན་དུ་མོ་གྲལ་མི་སྤོངས་པའི་  
 སྒྲོན་ལམ་བཅས་གནང་དགོས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཐུགས་མི་འགྱུར་བའི་ཐུགས་བརྟན། གསུང་མི་འགྱུར་བའི་  
 གསུང་བརྟན་གྱི་རྩལ་དུ་འགྱུར་བརྟན་ཡིན་ཅེས་ཁས་ཟེར་ནས་ལག་པས་མནའ་མའི་ཨ་མའི་སྟེར། པང་  
 ཁེབས་བྱང་གཅིག ཨ་མའི་སྟེར་པང་ཁེབས་བྱང་གཅིག སྒྲན་མཆེད་ཆ་མཉམ་གྱི་སྟེར་ཁ་དར་རེ་  
 བཏགས་དགོས།

དེ་ལས་བྱའི་པ་མ་དང་བྱ་མའི་པ་མ་བཅས་བཞི་པོ། པ་མ་རེ་རེ་ནས་ཆང་སྒྲ་ལང་རེ་བྱིར་ནས་  
 འཇམ་དཔལ་དབྱངས་སམ་རྩས་པ་སྒྲ་མའི་སྒྲ་མདུན་ལ་སོང་སྟེ་ཡིན་ཅུང་། ཡང་ན་གཅིག་གི་བྱིས་ལ་  
 གདན་འདྲེན་ཞུ་བ་སོགས་སྟབས་གང་བདེའི་སྒོ་ནས་བག་མ་གཏོང་ལེན་གྱི་གཟུང་སྒྲར་ཆོས་གྲངས་  
 བཟང་པོ་དུས་ཚོད་དང་བཅས་པ་གཏན་འཁེབས་བྱུང་བ་ལས། མནའ་མ་བསུ་རན་པའི་ཆོས་གྲངས་  
 ལས་ཉི་མ་གསུམ་ཅུ་གྱི་སྒྲོན་ལ་བྱ་མའི་པ་མའི་རྩར་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དུས་  
 དང་ཆོས་གྲངས་བཟང་པོའི་ཉིན་མནའ་མ་བསུ་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྱེད་པ་མ་གཉིས་པོ་ཐུགས་མི་པམ་པ་  
 ཞིག་ཅེས་ཐུགས་གསོ་ཟེར་ནས་དར་བཏགས་དགོས།

དར་འདོགས་བྱ་ཆེད། བྱའི་པ་མ་གཉིས་པོས་ཆང་ཨ་རག་གར་མོ་སྒྲ་ལང་གསུམ་དང་སྤང་ཆང་  
 བྲེ་ལྔ་མའི་ཏའོ་གཅིག པང་ཁེབས་དར་སོགས་གྲ་འགྲིགས་བྱས་ཏེ་མགར་པ་སྤྱོད་སུམ་གྱིས་འབྲིང་  
 དེ་སོང་བ་ནས་ཁྱེད་ཨ་ཁང་ཨ་ནེ་གཉིས་པོས་མཁྱེན་གསལ་བཞིན། གནས་ལོ་འདིའི་ལྷ་བའི་ཆོས་

[illegible][illegible][illegible]

མཚོད་ཁྲིར་གཏོར་མ་དང་མཚོད་ཡོན་ཞབས་བསེལ་ཞལ་ཟས་དང་བཅས་པ་བཞོད་པའི་བྱད་པར་  
འཕགས་པ་བཤམས་པའི་མདུན་དྲང་པོའམ་ལོགས་ཤིག་ལ་སྐབས་གང་བདེ། སྤྱི་མའི་བྲི་མདུན་ཅོག་  
དང་བཅས་མཛེས་པར་སྒྲིགས། མཚོད་ཁྲི་དང་སྤྱི་མའི་བྲི་ལ་རྒྱབ་མ་གཏད་པར་བྱས་ཏེ་བྱ་དང་མནལ་  
མ་གལ་བསྒྲིགས་ཏེ་སྔོན་རྩུང་བའི་གདན་བཤམས་དགོས།

དེའང་གདན་གྱི་འོག་བཟུ་ཤིས་པའི་ཁང་ས་དང་ཞིང་སས་དོན་རྒྱ་གྲུ་བྲིས། དེའི་སྤྱིང་ཕྱིང་དཀར་  
རམ་འཕོལ་གདན་དཀར་པོ་བཏིང་། དེའི་སྤྱིང་དུ་ནས་དཀར་གྱིས་གཡུང་དྲུང་དང་འཁོར་ལོ་རྩིབས་  
བརྒྱད། བསྐྱེད་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་རི་མོ་བཞོད། དེའི་སྤྱིང་གདན་གྲུ་ཟེ་བཏིང་སྟེ། མདུན་དུ་ཅོག་སྒྲོམ་གཉིས་  
ལ་སྐབས་བྱ་དཀར་པོའམ། རས་དཀར་པོ་གང་རུང་གི་ཁེབས་གཡོགས། དེའི་སྤྱིང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ནས་  
རྒྱ་ཤིང་གི་ལོ་མ་ལྟ་བུ་ལས་ཏུ་ཅང་གི་རྒྱུང་བ་ལྟ་དཀར་ལྟ་ཟེར་བའི་ལོ་མ་དཀར་ནག་གཉིས་ཆེད་  
མངགས་གྱིས་ལེན་པ་དེ་བཏིང་། དེའི་སྤྱིང་དཀར་མོ་ནས་གྱིས་བཀང་བའི་བྲེ་ཡི་ནང་དྲི་ཞིམ་པའི་སྒྲོས་  
ཚུགས། དེའི་མཐའ་གཡམས་གཡོན་ལ་རྒྱ་ནག་དཀར་ཡོལ་བཟུ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་རི་མོ་ལྟ་བུ་སྒྲོན་  
མེད་ཆ་གཅིག་ལ། ཆང་གར་མོས་བཀང་། དཀར་ཡོལ་གྱི་ཁར་མར་གྱིས་ཟེ་བྲིག་མཛེས་པར་བཅོས་པ་  
བྱ་ཡི་མདུན་ཐད་གཅིག་དང་མནལ་མའི་མདུན་ཐད་ལ་གཅིག་བཞག དེའི་སྤྱིང་སྤྱིང་འཕྲུལ་འཕྲུལ་འཕྲུལ་  
དམ་གྲུ་གྲུ་ཤིའི་པད་སྤེར་སོགས་གང་མཛེས་གཅིག་ལ་ཤིང་རྟོག་སྐྱ་ཚོགས་བྱུར་དགོས། གཅིག་ལ་ཁྲར་  
བ་དང་ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་སྐྱ་ཚོགས་བྱུར་དགོས། དཀར་ཡོལ་གཅིག་ལ་སྤྱིང་མར་དང་གཅིག་  
ལ་ཞོ་གཅིག་ལ་ལོ་མ་སོགས་བཀང་སྟེ་ཅོག་སྒྲོམ་རྩེར་བཤམས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཆོ་རིང་ཞིང་ཟས་  
ནོར་ལོངས་སྔོན་འཛུལ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཡིན།

ལྟ་དཀར་ལྟ་ནག་ཟེར་བའི་ལོ་མ་དཀར་ནག་གཉིས་དགོས་དོན་དེ། སྒྲོན་རྒྱལ་པོ་སྤྱིང་བཅན་གྱི་  
བཅུན་མོ་རྒྱ་བཟའ་བལ་བཟའ་བསུས་པའི་སྐབས་པོད་ཀྱི་སྒྲོན་པོ་ནམས་གྱིས་བཅུན་མོ་གཉིས་བྲགས་  
མགུ་བའི་ཆེད་དུ། རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་དུ་སྤྱིང་པའི་ཤིང་ལོ་དེ་ཆེད་མངགས་ལེན་ཏེ་མདུན་ཅོག་ཁེབས་  
ཀྱི་ཁར་བཤམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྱིང་ལྟ་དཀར་པོ་ཡིན་འདྲག

མནལ་མ་བྲིས་དུ་བསུ་ཉིན་བྱ་དང་མནལ་མའི་མི་ཆོ་ལ། ཆོ་རིང་བ། ནད་མེད་བ། ལོངས་སྔོན་དང་  
ལྟ་བུ་བྱ་རྒྱུད་འཕེལ་བ། བསགས་པའི་ནོར་རྒྱས་ཚོས་སྤྱིང་ལ་གཏོང་རྒྱས་བ། ས་མ་ལ་བཀུར་སྟེ་ཆོ་  
བ། གཉིན་ཉེ་བ་ལ་བརྟེ་གདུང་ཆོ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་བྱུན་སྐྱུ་ཚོགས་པའི་བྲགས་སྒྲོན་ཤིས་  
བརྒྱུད་གནང་མཁན་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་སྤྱིའམ། ཡང་ན་ནལ་འབྱུར་པ་སྤྱི་ཆོ་རིང་པོ་རྟོགས་པ་ཉམས་ལེན་

ལྷན་པ་གཅིག་གདན་འདྲན་ཞུ་དགོས། ལྷ་བས་འགྲིགས་ན་སྤྱི་མ་དེས་མནའ་མ་བྲིས་ན་འབྱོར་མོད་ལ་  
གཡང་འགྲགས་གནད་ཀྱི་བྱེད། ཆོ་གཡང་ཁ་སྤོད་ལ་སོགས་པའི་གཡང་གི་ཆོ་གའི་ལས་བྱང་ངམ་བྱང་  
གཏེར་རྒྱགས་བཅན་ཆོ་ག་གནད་སྟེ་གཡང་ཆོག་ལ་བསྐྱགས་བཞགས་ཀྱ།

དེན་འབྲེལ་ཙི་ས་སར་ཐེར་པོ་གཅིག་ལ་ཨ་རག་གར་མོས་བཀང་སྟེ་ཐེར་པོའི་ཁར་མར་གྱིས་ཟེ་  
བྲོག་མཛེས་པར་བཅས་དེ་བཤམས། ཡང་ཐེར་པོ་གཅིག་ལ་ནས་དཀར་མོ་དང་ཀོང་པོ་བསྐྱེས་པའི་སྤང་  
ཆང་སྤངས་དེ་ཆང་ཆགས་ཀྱ་བ་དང་བཅས་བྲ་འགྲིགས་དགོས།

དེ་ལས་རྒྱ་སྒྲིའི་སྤྱི་ལོགས་སྤྱ། སྤྱི་མ་བཞིང་པའི་སྤྱིང་གདན་དང་ཅོག་ཅེ་བཤམས་དེ་དཀར་མོ་ནས་  
གྱིས་བཀང་བའི་བྲེ་ལི་ནང་སྤོས་བཏུལ་བ་སོགས་གདན་ཆང་བསྐྱིགས་པའི་སར་མག་པའི་ཨ་པས་དར་  
དང་ཨ་པས་ཆང་སྤྱགས་རྒྱར་ཆང་སྤྱ་ལང་གི་ཁ་ལ་མར་གྱིས་ཟེ་བྲོག་བཅས་དེ་བཞག་དགོས། དེ་ལས་  
མནའ་མ་ནང་སྒྲིའི་སྤྱི་འགྲམ་དུ་འབྱོར་སྤྱབས་མི་རྒྱུད་ཆུ་ལས་རིང་བའི་དེན་འབྲེལ་དུ། སྤྱི་ཐེམ་གཡས་  
གཡོན་སྤྱབས་གང་བདེའི་སར། ཟངས་ཀྱི་ཏའོ་ཞིག་ལ་རྒྱ་གཅང་མ་ལྟེ་མ་ཐེར་བཀང་སྟེ་དའི་ནང་ལ་  
མཛེས་བྱེད་དུ་མེ་ཏོག་དྲི་ཞིམ་པ་རེ་ཡོད་ན་གཅིག་གཉིས་ཤིག་བཏུགས་དགོས་པ་ཡིན། དེ་དང་དེ་བའི་  
སར་བམོད་ནམས་མེ་ལྷར་འབར་བའི་དེན་འབྲེལ་དུ་མེ་སྤོར་ཆེན་པོ་གཅིག་མེ་སྤོར་དེ་བཞག་པ་དེ་  
མནའ་མས་ལེན་དེ་བྱེད་དགོས། མནའ་མ་དང་བྱ་གཉིས་ནང་སྤྱིའི་སྤྱི་ཐེམ་ནང་ལོགས་སྤྱ་ཁ་རྩག་བྱ་རྒྱ།  
དེ་དུས་བུའི་ལག་དུ་འབྱོར་པ་འོ་མའི་མཆོ་བཞིན་འབྲིལ་བའི་དེན་འབྲེལ་དུ་འོ་ཟོ་རྒྱུང་བ་གཅིག་ཀྱང་  
བྲ་འགྲིགས་སྤྱ་མ་ནས་བྱ་དགོས།

དེ་ལྷར་བྲ་འགྲིགས་གང་ཡང་བྲུབ་པ་ནས་མནའ་མ་འབྲིད་པར། བུའི་མ་མ་གཉིས་དང་མགར་པ་  
སྤྱིང་སྤྱམ། ཆང་མོ་ཨ་མ་བཅས། ཆང་ཨ་རག་སྤྱ་ལང་གསུམ་དང་། སྤང་ཆང་བྲེ་ལྷ་མའི་ཏའོ་གཅིག་ཁ་  
དར་སོགས་དགོས་ཆས་ཆ་ཆང་བྱེད་དེ་མོད་རྒྱ། དེ་དུས་མནའ་མའི་བྲིས་ནས་ཀྱང་ཆང་སྤྱ་ལང་གསུམ་  
བྲ་འགྲིགས་བཞག་དགོས། གཉིན་དེ་བ་ནམས་གྱིས་མནའ་མའི་བྲིས་དང་མག་པའི་བྲིས་གྱི་བར་ལམ་  
དེ་རིང་དང་བསྐྱན་གདན་ཆང་ཁག་གཉིས་གསུམ་གང་རུང་གི་བྲ་འགྲིགས་ལ། རེ་སྤེལ་སྤྱི་མ་གསུམ་  
དང་བཞི་གང་འཆམས་བཞིང་། དའི་སྤྱིང་གདན་དང་ཅོག་ཅེ་བཤམས། ནས་གྱིས་བཀང་བའི་བྲེའི་ནང་  
སྤོས་བཏུལ། དཀར་ཆང་ནག་ཆང་གི་སྤྱ་ལང་བྲུལ་བསྐྱིགས་དེ་བཞག་དགོས།

མནའ་མ་མོ་རང་གི་བྲིས་ནས། འཕྲན་རན་པའི་དུས་ཆོད་ཀྱི་སྤོན་ལ་ལུས་ཀྱི་གྲོན་ཆས་ཤིང་ཀ་སྤོད་  
དུང་། ལྷན་པ། སྤྱིང་དགྱིས། ལྷ་ལྷམ་དང་བཅས་གང་ཡང་གསར་བ་བྱོན། དེ་ལས་གོང་གསལ་དཀར་

[illegible][illegible][illegible][illegible]



ལྱུང་པོལ་ཁྱ་ནག་པག་ཤིས་ཁྱིམ་ལ། ལཱེ་གོས་པུཏུ་ལི་ལ་དཔེ་བུངས་ནས། བག་ཤིས་དྭགས་བུང་  
 དང་། སི་འབྲུང་པའི་གཡུང་དྲུང་། སི་ཤིགས་པའི་རྩེ། སི་རྩལ་པའི་ལྱུང་མཚན་ལ་སྟགས་པའི་ཕི་  
 མུལ་རྩམ་པར་བག་པའི་གོས་ལྷལ་ལ་ཡངས་པ་འཐག་དགོས་ཤིས་པགས་བསྐུལ་བཞིན་འཐག་མཁན་  
 པ་རྩམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུང་བསྐྱོན་ལ་བརྟེན་ཕྱ་གོས་དང་དྲེམ་མེད་པ་སྦྱར་བར་བསྐུལ་ཤི་ཡུལ་པས།  
 ལྱུང་པོལ་དཔེ་ལ་སིང་ཞིག་དགོས་པར་དགོངས་ནས། ལྱ་ནག་པག་ཤིས་ཁྱིམ་ཁྱི་ལྟ་བུ་གནས་པས་ན་པག་  
 ཤིས། ཅམ་མཁས་གར་བྱལ་པའི་ཡིས་བྱལ་པས་ན་ཁ། ཁང་དྲུབུལ་པའི་མར་མངས་ལྱུང་ཀྱི་བསྐྱོན་པ་  
 དར་པས་ན་དར་ཞིས་གཞུངས་པ་ལས་བག་ཤིས་ཁ་དར་ཞིས་པའི་སིང་དར་པའི་དར་དེ་བཀྱགས་པ་  
 ལའང་འཕྱགས་ལུགས་ས་ལྟེ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། སྟོན་ཁྱོན་ལྱུང་པ་གོང་ཅས།

མ་ཞི་རང་པོ་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུ་པའི་སྐབས།

ན་ཚོད་དར་ཞིང་ཉི་མ་བཞི་པོ་ལ་རྩེགས།

མ་ཞི་རང་པོ་བཅུ་གསུམ་ལྟ་བུ་པའི་སྐབས།

ན་ཚོད་དར་ཞིང་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུ་ལ་རྩེགས།

དེའི་ལྷིང་མ་པོ་ཉི་མ་བཞི་ལྟ་བུ་པ་དང་།

ལུང་མེད་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུ་པས་བཙོབ་ལྱང་པ།

འདྲེད་པ་པོས་པའི་དུས་ལ་བབས་ཀྱི་ར་ཅིང་།

ཁྱིས་སྟ་འཛིན་པ་དག་ཀྱང་འདི་ནས་བྱ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལང་ཚོའི་དཔལ་རྟེན་རྩེགས་པའི་གཞོན་ནུ་ xxx སིང་བཅུགས། དེ་ཉིད་  
 ཐབས་དང་། གཞོན་ནུ་མ་ xxx སིང་བཅུགས། དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་ལྟེ་ཐབས་ཤེས་པ་རྩེ་ཐབས་པའི་གཞོན་  
 དར་ཡིན་པ།

དེའང་མཚན་ལུན་ལམ་རྩམས་ཀྱིས་བཀྱགས་ན་ཁྱོན་སྟལ་ས་ཆེ་པའི་དར་ཡིན། མཁའ་ལྟལ་སྟོབ་  
 དཔོན་རྩམས་ཀྱིས་བཀྱགས་ན་རྟོན་པ་བྲེལ་ལུན་ལུས་ཆོགས་པའི་དར་ཡིན། དག་སྟོང་གིས་བཀྱགས་ན་  
 སངས་ལྱུང་ཀྱི་བསྐྱོན་པ་འཛིན་པའི་དར་ཡིན། རྟོགས་པ་དང་ལུན་པའི་རྩལ་འབྱོར་མ་སྟལ་བཀྱགས་ན་  
 མཚོག་གི་དངས་ལྟལ་སྟལ་པའི་དར། ཆོས་ལུད་འི་ཁྱོད་པ་རྩམས་ཀྱིས་བཀྱགས་ན་ཆོས་དང་ལུན་པའི་  
 དར་ཡིན། ཆོས་སྟོང་ལྱུང་པོ་དང་། སི་དཔང་དཔོན་པོ་རྩམས་ཀྱིས་བཀྱགས་ན་མངའ་འི་ས་མངའ་མང་  
 ལྱུང་པའི་དར་ཡིན། རྩེད་པོན་དང་། རྩེད་པ་སྐྱེ་ཆབ་རྩམས་ཀྱིས་བཀྱགས་ན་ཁྱོན་བདག་དར་ཞིང་ལྱུང་

བའི་དར་ཡིན། ཚེས་ཇེ་དང་མཁོ་ཆེ། གདུང་ཆེད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་ན་རིགས་རྒྱད་འཕེལ་བའི་དར་  
 ཡིན། ཚོང་དཔོན་དང་། ཚོང་གཡོག་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་ན་ཁེ་དང་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་དར་ཡིན། ཆེབས་  
 དཔོན་དེལ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་ན་དེལ་བརྒྱ་སྟོང་ལྷན་པའི་དར་ཡིན། དམག་དཔོན་དམག་མི་  
 རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་ན་དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྦྱང་ཆེ་བའི་དར་ཡིན། སྤྱི་དཔོན་ལས་ཚན་རྣམས་ཀྱིས་  
 བཏགས་ན་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པའི་དར་ཡིན། ལུང་པའི་མི་ཆེན་བསོད་ནམས་ཅན་པོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་  
 བཏགས་ན་ཟས་ལོར་ལུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དར་ཡིན། ས་མ་ཆན་ཆོན་འབྱོར་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་  
 བཏགས་ན་ཆེ་རིང་ཞིང་ཟས་ལོར་ལོངས་སྟོན་འཕེལ་བའི་དར་ཡིན། ལྷག་ཤར་གཞོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་  
 བཏགས་ན་དབའ་རྩལ་ཆེ་བའི་དར་ཡིན། ར་རྩུང་བྱ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་ན་གཡང་ཆགས་པའི་དར་  
 ཡིན། སྤྱིས་པ་རྩུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་ན་དབའ་དང་ལྷན་པའི་དར་ཡིན། གཉེན་ཉེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་  
 བཏགས་ན་བརྩེ་གདུང་ཆེ་བའི་དར་ཡིན། ལས་འབྲེལ་འཁོར་གཡོག་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་ན་ཆ་བཞག་  
 ཆེ་བའི་དར་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་བྱངས་དང་ལྷན་པའི་དར་དེ། འདི་རིང་བྱིས་བདག་དགའ་རབ་སྟོོ་བཟང་  
 དང་། ཨ་མ་སྐལ་བཟང་བསྟོའི་བྱ་དགའ་བ་རྒྱ་མཚོ་ལ། དགའ་བའི་གཉེན་དང་གདོང་བའི་གྲོགས། བྱིས་  
 བདག་པམ་སྟོོ་གྲོས་དང་། ཨ་མ་སྟོོ་བཟང་གཡུ་སྟོན་གྱི་བྱ་མོ་དཔལ་སྦྱིད་དེ་ཉིད། བཟ་ཤིས་པའི་སྟོན་  
 ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་བསུས། མི་འགྱུར་བའི་དཔལ་གྱི་ཁང་བཟང་འདིའི་ནང་དུ། མི་ནོར་  
 ཟས་གསུམ་གྱི་བདག་པོར་བསྐྱོས་པ་ཡིན་པས། མི་ནོར་ལོངས་སྟོན་དབྱར་མཚོ་ལྷར་རྒྱས་ཤིང་ཕུན་སུམ་  
 ཚོགས་པ་དང་། སྐྱ་ཆེ་བྲག་ལས་སྤྲ་ཞིང་བྲག་རྩེ་ཇེ་ལྷ་བྱར་བཏན་པ་དང་། མི་རྒྱད་རྒྱ་ལས་རིང་ཞིང་རྒྱ་  
 གཡུང་བྱར་ལྷ་བྱར་འབྲིལ་བའི་དེན་འབྲེལ་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ།

ཟེར་བ་སོགས་བཟ་ཤིས་གཡང་ཆགས་ཀྱི་ཁ་སྟོན་བཅས་དར་བཏགས་རྒྱ། དེ་ལྷར་ཁ་སྟོན་བཟང་  
 པོའི་བཤད་བ་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་སྟོན་སྐུ་དང་མནའ་མའི་སྟེ་ལ་གཉེན་མཉུད་བཅིངས་པའི་དཔའ་དར་  
 བཏགས་ཟིན་པ་ནས། སྤྱི་པ་མ་གཉིས་དང་མགར་བ་སྟོང་སུམ་ལངས་ཏེ། ཨ་ཞང་དང་ཨ་ནེ་པ་པས་  
 འཁོར་བཅས་ལ་དཔའ་དར་བཏགས་དགོས།

ཨ་ཞང་ཨ་ནེ་ཟེར་བ་དེ་བྱ་དང་མནའ་མ་གཉེན་བསྐྱེབས་སོང་བ་སོགས་ཀྱི་པ་མ་པན་རྩན་ལ་བྱ་  
 ཡི་པ་མར་མནའ་མས་ཨ་ཞང་དང་། ཨ་ནེ་དེ་བཞིན་མནའ་མའི་པ་མར་བྱ་ཡིས་ཨ་ཞང་ཨ་ནེ་ཟེར་  
 འབོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལས་པ་མ་པན་རྩན་ལའང་མིང་ངོ་བོ་དེ་འབོད་པ་སོགས་མི་བྱེད། རང་གི་བྱ་ཆས་  
 འབོད་པ་ཇི་བཞིན་ཨ་ཞང་ཨ་ནེ་ཟེར་ལབ་སྟོལ་ཡོད།

[illegible][illegible]

58



ལྷན་ཞིང་གཏི་ཐུག་ཅན། མ་རབས་ནས་མ་རབས་ཀྱི་གྲལ་དུ་བརྩི་བ་མ་གཏོགས། སྤྱོད་པ་རབས་ཀྱི་  
གྲལ་དུ་ནས་ཡང་མི་ཚུད། བྱ་དང་མནའ་མ་གཉིས་ཀས་བྱ་མིག་ཐུར་ལ་མ་འགྲིམ་པར་བཟང་མིག་བྱེན་  
དུ་ལྷ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་འབྲུག་ཤར་ཕྱོགས་པའི་གཉེན་ལམ་བརྩི་སྤངས་དང་། བྱ་དང་པར་བཟྱ་ཤིས་སྤངས་ཕྱོགས་ཀྱི་  
འབྲོག་ཡུལ་མེ་རག་སག་སྟེང་དང་། བྱོན་མཁར་ཐུར་འཕེལ་པ་སོགས་འབྲོག་པའི་ལུགས་སྟོལ་ལ།  
གཉེན་སྤྲིག་གཉེན་སྦྱོར་བྱ་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུན་ན་གཞོན་པོ་མའི་ན་བའི་དབྱིད་དུ་ལྷུར་བའི་  
གཏམ། ཁྱི་ཟའི་སྤྱིང་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བདག་གི་ཕྱོགས་པོ་སག་སྟེང་དགེ་བཤེས་སྤྱོད་བཟང་གཡུལ་  
སྟོལ་གྱིས་སྦྱོན་པ་མེས་ཀྱི་དུས་སུ་འབྲོག་པའི་ལུགས་སྟོལ་ལ་བག་མ་གཏོང་ལེན་སྐབས། བོད་ཀྱི་  
རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཙན་སྐུ་པོའི་བཙུན་མོ་རྒྱ་བཟང་བལ་བཟང་བསུས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་  
པ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡིན་མོད། བག་སྦྱོན་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་ཤིང་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་པ་མེས་སོགས་ཆན་  
ཆོན་ནམས་ཀྱི་དག་ལས་ཐོས་ཀྱང་དེད་དུས་ནི་སྤྱི་མ་ལྷ་བྱའི་རྒྱས་ཤིང་རྒྱས་པ་ལྷ་ཅི་ད་ལྷ་རང་ཉིད་ཀྱི་  
དུས་སུ་བྱས་དང་བྱ་བཞིན་པའི་སྟོལ་དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བཙོས་སུ་སོང་བས་ཉམས་སྦྱས་འདུག་  
ལ། སྤྱི་རབས་བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་དུས་ཀྱི་ལུགས་སྟོལ། བྱིས་འབྱུང་སྤྱེས་བྱ་ནམས་ཀྱི་ན་བའི་གསོས་  
སུ་འགྱུར་ཆེད་བག་མ་གཏོང་ལེན་རིམ་པའི་ཐོག་མ། མནའ་མ་སྟོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འགོ་ཙམ་སྟེ།  
མཐར་ཁྱིམ་དུ་བསུས་པའི་བར་གྱི་གཏམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་དགོས་པེས་འདུག་ཅེས་ནན་གྱིས་  
བསྐུལ་བ་ལས། ཤར་ཕྱོགས་པའི་གཉེན་ལམ་བརྩི་སྤངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། སྤར་པ་མེས་སོགས་ཆན་རབས་  
ཀྱི་དག་ལས་ནས་ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་བཞིན་དང་། བསྐུལ་བ་པོའི་དག་ལས་ལས། མེ་སག་གཉིས་ལ་ད་ལྷ་  
གཉེན་སྦྱོར་བག་སྦྱོན་བྱ་ཚུལ་ནམས་ཞིབ་པར་ཉན་ཏེ། གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་མེ་སག་ཡུལ་ལ་འབྱུངས་ཏེ་  
འབྲོག་མོ་དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཆགས་པ་འགའ་ཞིག་དང་མཐུན་ཞིང་བརྩི་བའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་  
པའི་མི་ཆན་བསྟན་འཛིན་དོ་རྗེ་མིང་པས་བྱིས་པ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག། ॥

འབྲུག་ཤར་ཕྱོགས་པའི་གཉེན་ལམ་བརྩི་སྤངས་དང་། བཟྱ་ཤིས་སྤངས་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲོག་པ་གཉེན་སྤྲིག་སྦྱོར་བྱ་ཚུལ་  
ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུན་ཁྱི་ཟའི་སྤྱིང་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་བཞགས་སོ། སྤར་སྐྱོན་ཐུས་བྱས་དང་། སྤར་ལོ་མ་གསལ་བའི་གོང་  
འཁོད་དེབ་རྒྱུང་དེའི་ཐོག་གྲངས་ ༡ ནས་ ༡༢ བར་ནས་ཟུར་དུ་ཕྱུང་བའོ།

དཔེ་བྱངས་རྒྱས་སྦྱོན་བཟྱ་ཤིས་ཆེ་རིང་གིས་གནང་བ་དང་། ཙོམ་བ་པོར་གནང་བ་ཐོབ་ཤིང་སྤར་བསྐྱོན་ཐུས་པའོ། ལྷ་  
སྤྲིག་པའི་མཆན།